

ผลการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้สื่อประสม

Effect of early childhood's experience enhances

Activities using multimedia

กนกกานต์ จิตรสมบุรณ์ (Kanokkarn Jitsomboon)*

วชิระ อินทร์อุตม (Wachira In-Udom, Ed.D.)**

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดประสงค์ เพื่อ 1) พัฒนากิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้สื่อประสมสำหรับเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ 2) พัฒนาความสามารถทางสติปัญญาที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้สื่อประสมตามคุณลักษณะตามวัยที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นอนุบาล 3/1 โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 41 คนที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้สื่อประสมสำหรับเด็กปฐมวัย และแบบประเมินพัฒนาการด้านสติปัญญา

ผลการวิจัยพบว่า

การพัฒนากิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้สื่อประสมสำหรับเด็กปฐมวัยที่จัดขึ้นเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพเน้นเด็กปฐมวัยเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีและเต็มประสิทธิภาพ ทำให้เกิดพัฒนาการด้านสติปัญญาตรงตามจุดประสงค์และคุณลักษณะตามวัยที่กำหนดไว้ในหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2546

การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้สื่อประสม ด้วยการคิดหาข้อสรุป สถานการณ์แก้ปัญหา สังเกต แยกประเภท จำรูปแบบ วิเคราะห์ ประเมินผล ความสัมพันธ์ของคำ เรียงลำดับเหตุการณ์และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ชั้นอนุบาล 3 หลังได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้สื่อประสม เพื่อพัฒนาความสามารถด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย จำนวนเด็กทั้งหมด 41 คน ผลการประเมินพฤติกรรมพัฒนาการด้านสติปัญญา ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 97.27 อยู่ในระดับ 3 ตรงตามจุดประสงค์และคุณลักษณะตามวัยที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

คำสำคัญ: กิจกรรมเสริมประสบการณ์, เด็กปฐมวัย, สื่อประสม

Keyword: Experience enhances, childhood, multimedia

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Abstract

The present study was aimed to develop the experience additional activities for early childhood using multimedia, and to develop the intelligent quotient of the early childhood through the experience additional activities using multimedia on the basis of the context of the early childhood curriculum, 2003. Forty one child studying in class 3/1 in the first semester of the academic year 2011, at Suansanuk Municipal School, Naimuaeng sub-district, Muaeng district, Khonkaen province, were used as a target group. The tools used in the present study included: the plan of the experience additional activities using multimedia, and the appraisal of intelligent quotient.

The results showed that:

The multimedia used for the development of the experience additional activities for early childhood was an effective tool. The development mainly targeted early childhood so as to promote highly effective learning in early childhood, resulting in the development of intelligence on the basis of the context of the early childhood curriculum, 2003.

After 41 child participated in the experience additional activities using multimedia, emphasizing the finding of conclusion, solving the problems, observation, classification, pattern recognition, analysis, evaluation, word relationships, event sequencing and initiation for intelligence development; their intelligence was improved. Based on the results, 97.27% of the students passed level 3 of the standard criteria of the context of early childhood curriculum, 2003, evaluated in terms of intelligence development.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัยได้ระบุว่า “การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิด ถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพภายใต้บริบทของสังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม” ในหลักสูตรก่อนประถมศึกษาได้กำหนดไว้ว่าในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3-5 ปี จะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปของกิจกรรม การเล่น เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรมจริยธรรมรวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ซึ่งเด็กนั้นจะเรียนรู้ได้โดยใช้กระบวนการปฏิบัติการคิดจากการกระทำ ไม่ใช่เพียงแต่มีกิจกรรมแต่ต้องเป็นประสบการณ์ที่เด็กได้

สัมผัส เกิดความรู้ความเข้าใจเป็นองค์ความรู้ โดยที่เด็กจัดระบบประสบการณ์ การเรียนรู้ได้ด้วย ตัวของเด็กเองจากประสบการณ์และข้อมูลที่ได้รับ แต่ทั้งนี้สิ่งแวดล้อมต้องสัมพันธ์และสนับสนุน การกระทำของเด็กด้วย ดังนั้นประสบการณ์จึงมีความสำคัญกับเด็กปฐมวัยมาก ซึ่งตรงกับทฤษฎีของ ดร.เอ็ดการ์ เดล แห่งมหาวิทยาลัยไอโอโอ สหรัฐอเมริกา ที่กล่าวว่า “มนุษย์จะเรียนรู้ได้ดีขึ้นหากการเรียนรู้เกิดจากประสบการณ์รูปธรรม และการเรียนรู้จะน้อยลงหากการเรียนรู้เกิดจากประสบการณ์นามธรรม” (คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชาสื่อการสอนระดับปฐมวัยศึกษา, 2547) ทำให้เห็นได้ว่าการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กนั้น มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็กเป็นอย่างมาก เพราะเด็กปฐมวัยยังอ่านไม่ออกใช้ภาษายังไม่คล่อง การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจึงมาจากการรับรู้ทางสัมผัส การจับ กระทำเพื่อให้รู้สิ่งนั้นเป็นอย่างไร ถือเป็นกระบวนการสร้างความรู้หรือทักษะโดยการได้กระทำ ได้เห็นสิ่งต่าง ๆ ซึ่งการสร้างความรู้

หรือทักษะนี้ ต้องกำหนดในรูปของกิจกรรมการเรียนรู้ เพราะเด็กเรียนรู้ได้ดีจากประสบการณ์ การให้เด็กได้ทำ กิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นประสบการณ์ ต้องทำให้เด็ก ได้ใช้สมองทั้งซีกซ้ายและซีกขวา กล่าวคือ เด็กได้เรียน เนื้อหาด้วยความสุข และต้องมีสุนทรียในอารมณ์ด้วย ดังจะเห็นได้จากกิจกรรมที่จัดให้เด็ก แต่ละวันมีหลายรูปแบบ ที่เรียกแตกต่างกัน ประสบการณ์ที่จัดต้องครอบคลุม ประสบการณ์สำคัญ 15 ประการตามหลักสูตร จากการจัด กิจกรรมเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี ตามหลักสูตรปฐมวัยพุทธศักราช 2546 (กรมวิชาการ, 2546)

ปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ครูผู้สอนจะจัดกิจกรรม สำหรับเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพ คือ การจัดกิจกรรมเสริม ประสบการณ์ โดยใช้วิธีใหม่ ๆ เพื่อนำนวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษามาช่วยโดยเฉพาะการใช้สื่อประสม ซึ่งช่วยให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่าไม่มีสื่อใดในโลกเพียง สื่อเดียวที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ดีที่สุด เพราะสื่อประสมเป็น อุปกรณ์การศึกษาที่ใช้เพื่อการส่งเสริมพัฒนาการทางด้าน สติปัญญาเด็ก ด้วยการนำสื่อหลาย ๆ ประเภทมาใช้ร่วมกัน ทั้งวัสดุ อุปกรณ์และวิธีการ เช่น ภาพศิลปะ เสียง ภาพแอนิเมชันและวีดิทัศน์ ที่ถูกส่งไปโดยคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ เพื่อใช้ในการนำเสนอ เรื่องราวที่สร้างความตื่นเต้นและให้เกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพสูงสุดในการเรียนการสอน เป็นการกระตุ้น ความคิดและการกระทำของเด็กได้ดี เช่น นำวีดิทัศน์มา สอนประกอบ การทำกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยมี สื่อสิ่งพิมพ์ประกอบด้วย หรือนำแผ่นวีซีดีมาฉายภาพยนตร์ ให้ชม การใช้วัสดุภาพติดกระดานแม่เหล็กประกอบการเล่า นิทานหรือให้เด็กเล่นเกมเพื่อฝึกทักษะ เป็นต้น เป้าหมาย ของสื่อประสมในการศึกษา คือการฝังประสบการณ์ลงใน ประสาทสัมผัสของผู้เรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น กับผู้เรียน สื่อประสมช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์และ สามารถเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ จากการได้ยินเสียง มองเห็น ภาพ มีปฏิริยาโต้ตอบและเรียนรู้จากภาพเคลื่อนไหวของ วีดิทัศน์ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่เหมือนจริง ช่วยให้เห็น ภาพบรรยากาศและเข้าใจเนื้อหาได้เป็นอย่างดี สื่อประสม ช่วยทำให้ประสบการณ์ดังกล่าวเป็นจริงได้โดยจำลอง

ภาพมาฉายให้ผู้เรียนชมได้โดยไม่ต้องไปอยู่ที่นั่น ดังนั้น สื่อประสมที่ใช้ควรเป็นสื่อที่มีการเสริมแรง ให้กำลังใจ และให้เด็กทราบถึง ความก้าวหน้าของตนเองเป็นระยะ ๆ โดยมีสื่อใดสื่อหนึ่งเป็นสื่อหลักและมีสื่อชนิดอื่นเป็น สื่อเสริม ดังนั้นสื่อการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นวัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี หรือเทคนิควิธีการสอนของครู เป็นสิ่งที่ช่วย ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กทำให้เด็กเข้าใจสิ่งที่เรียนมากขึ้น สามารถถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจจากการได้รับรู้ ทางตา ได้สัมผัส ร่วมกับการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครู แต่สื่อการเรียนรู้จะมีประโยชน์และมีประสิทธิภาพ มากขึ้น เมื่อสื่อการเรียนรู้นั้นนำมาใช้อย่างมีความหมาย มีจุดประสงค์ ตรงกับความต้องการการเรียนรู้ของเด็ก เด็กถ่ายทอดสื่อไปสู่สัญลักษณ์ที่มีความหมายสำหรับเด็ก สื่อการเรียนรู้ช่วยสนับสนุนพัฒนาการด้านสติปัญญาให้ กับเด็ก ไม่ว่าจะเป็นสื่อประเภทวัสดุ อุปกรณ์ หรือการเล่น ต่างก็ทำให้เด็กพัฒนาทักษะกลไกของร่างกาย การได้ แสดงออก การสร้างสรรค์ ซึ่งเด็กสามารถสร้างความรู้ ผ่านทางกิจกรรมที่ได้กระทำนั้น เมื่อเด็กได้สัมผัสกับ สื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งในโลกปัจจุบันจะไม่เพียงแต่วัสดุ อุปกรณ์ เทคนิควิธีการเท่านั้น เทคโนโลยี ยังเป็นสิ่งจำเป็นต่อการเรียนรู้ในโลกปัจจุบันของเด็ก อีกด้วย (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2551)

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา และพัฒนาสื่อประสม ที่ใช้ในกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยบูรณาการพื้นฐาน การจัดการศึกษาปฐมวัย หลักสูตรก่อนประถมศึกษา ทฤษฎี พัฒนาการด้านต่าง ๆ คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัยและสื่อประสมเข้าด้วยกัน ทั้งนี้เพื่อจะ นำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนา เด็กให้เต็มตามศักยภาพแห่งตน และเพื่อให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ และผู้วิจัยเล็งเห็นว่า เด็กปฐมวัยเป็นนักสร้างสรรค์และนักคิดที่เรียนรู้ได้จาก การหยิบจับวัสดุจริง วัสดุต่าง ๆ และสถานการณ์จริงด้วย การค้นหาอย่างอิสระ จากการได้รับประสบการณ์ ดังนั้น สื่อประสมจึงเป็นแกนของการเรียนรู้ที่ดีที่สุดสำหรับเด็ก ปฐมวัยและยังมีความสำคัญในแง่เป็นสิ่งเร้าที่ช่วยกระตุ้น ให้เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่จะช่วยสร้างเสริม พัฒนาการด้านสติปัญญา และประสบการณ์ในการเรียนรู้ ของเด็กอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้สื่อประสมสำหรับเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ
2. เพื่อพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้สื่อประสม ตรงตามคุณลักษณะตามวัยที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้สื่อประสมเพื่อให้เด็กเกิดการพัฒนาความสามารถทางสติปัญญา ผู้ศึกษาได้ศึกษาคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เพื่อเข้าใจถึงจุดมุ่งหมาย คุณลักษณะตามวัย และพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย เพื่อเขียนแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์มาสร้างเกณฑ์และแบบประเมินพฤติกรรมและพัฒนาการดังกล่าว พร้อมทั้งยังศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

เมื่อผ่านการตรวจสอบและการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือ ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารเกี่ยวกับความหมาย ประเภท การเลือกใช้สื่อประสมที่มีความเหมาะสมกับหลักจิตวิทยาของเด็กปฐมวัย เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของสื่อประสมโดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษาได้ตรวจสอบและพิจารณาจนนำไปใช้

ระเบียบวิธีวิจัย

กลุ่มเป้าหมายนักเรียนชั้นอนุบาล 3/1 โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 41 คนที่กำลังศึกษา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Quasi-Experimental research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบการทดลองกลุ่มเดียว วัดผลครั้งเดียว (The Single Group Posttest-Only Design)

ตัวแปรที่ปรึกษา

1. ตัวแปรต้น คือ การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้สื่อประสม สำหรับเด็กปฐมวัย
2. ตัวแปรตาม คือ พัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้สื่อประสม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้สื่อประสม
2. แบบประเมินพัฒนาการด้านสติปัญญา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการสร้างเครื่องมือโดยใช้แบบประเมินความสอดคล้องด้านเนื้อหาวิชาและแบบประเมินวิธีทัศน์โดยผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ผลพัฒนาการด้านสติปัญญา จากผลการทำกิจกรรมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้สื่อประสม กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน Scoring Rubric วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ร้อยละ (%) และค่าเฉลี่ย (X)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาผลการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้สื่อประสม สำหรับเด็กปฐมวัย ด้วยการศึกษาข้อสรุป สถานการณ์แก้ปัญหา สังเกต แยกประเภท จำรูปแบบ วิเคราะห์ ประเมินผล ความสัมพันธ์ของคำ เรียงลำดับเหตุการณ์และความคิด สร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ชั้นอนุบาล 3 ได้ผลสรุปดังนี้

1. การกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้สื่อประสม ประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้สื่อประสม เพื่อประเมินพฤติกรรมพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย เป็นกิจกรรมเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพที่สามารถนำไปใช้กับเด็กปฐมวัยได้

2. เด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 3/1 โรงเรียนเทศบาลสวนสนุกจำนวนทั้งหมด 41 คน ได้รับกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้สื่อประสม มีพัฒนาการด้านสติปัญญา ผ่านเกณฑ์ อยู่ในระดับ 3 คิดเป็นร้อยละ 97.27 ตรงตามจุดประสงค์และคุณลักษณะตามวัยที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้สื่อประสมสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้สื่อประสมให้ตรงตามคุณลักษณะตามวัยที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ส่งผลการศึกษา ดังนี้

1. การพัฒนากิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้สื่อประสมให้มีประสิทธิภาพ ผลที่ได้จากการพัฒนาปรากฏว่า เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านสติปัญญาตามเกณฑ์ อยู่ในระดับ 3 และผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ากิจกรรมเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้สื่อประสมที่พัฒนามีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนได้ ตรงตามจุดประสงค์และคุณลักษณะตามวัยที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้สื่อประสมที่พัฒนานั้นได้ผ่านการวิเคราะห์ การออกแบบ และการหาประสิทธิภาพอย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงเด็กปฐมวัยและได้ผ่านการตรวจสอบและพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อและเทคโนโลยี ตลอดจนได้ใช้สื่อประสม ทั้งเทคนิควิธีการและวัสดุทัศน ซึ่งช่วยให้เด็กมีประสบการณ์และสามารถเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ จากการได้ยินเสียง มองเห็นภาพ และเรียนรู้จากภาพเคลื่อนไหวของวัสดุทัศนซึ่งเป็นประสบการณ์ที่เสมือนจริง สอดคล้องกับ Heinich and others ได้กล่าวว่าสื่อประสมช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์และสามารถเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ จากการได้ยินเสียง มองเห็นภาพ มีปฏิริยาโต้ตอบและเรียนรู้จากภาพเคลื่อนไหวของวัสดุทัศนซึ่งเป็นประสบการณ์ที่เสมือนจริงช่วยให้มองเห็นภาพ บรรยากาศและเข้าใจเนื้อหาได้เป็น

อย่างดี เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน และสอดคล้องกับนักจิตวิทยาพัฒนาการชาวสวิส Jean Piaget กล่าวว่าความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม อย่างค่อยเป็นค่อยไปต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัวจากการที่ได้สัมผัส ได้ตอบ และตอบสนองต่อสิ่งรอบตัว จะทำให้เกิดกระบวนการของการคิดคำนึงและการเรียนรู้

2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้สื่อประสมเพื่อพัฒนาการด้านสติปัญญาให้ตรงตามคุณลักษณะตามวัยที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มีพัฒนาการด้านสติปัญญา ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 97.27 % ทั้งนี้เนื่องมาจาก กิจกรรมเสริมประสบการณ์ได้รับการออกแบบและพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีการใช้สื่อประสมที่หลากหลายที่ทำให้เด็กปฐมวัยได้ดูได้ฟังและได้ปฏิบัติซึ่งนำไปสู่การพัฒนาด้านสติปัญญา นอกจากนี้กิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่พัฒนาขึ้นยังได้รับการตรวจสอบและหาประสิทธิภาพก่อนที่จะนำมาใช้จริง ซึ่งมีความสอดคล้องกับชุมเทียน ไม่เกตุ (2548) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่องแผนการจัดประสบการณ์เพื่อเตรียมความพร้อมด้านสติปัญญาหน่วยการเรียนรู้ธรรมชาติรอบตัว เรื่อง ไม้ดอกไม้ประดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยมีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์เพื่อเตรียมความพร้อมด้านสติปัญญาหน่วยการเรียนรู้ธรรมชาติรอบตัว เรื่อง ไม้ดอกไม้ประดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองโน (ศุภราชบุรีพัฒนา) อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์เพื่อเตรียมความพร้อมด้านสติปัญญาหน่วยการเรียนรู้ธรรมชาติรอบตัว เรื่อง ไม้ดอกไม้ประดับ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 10 แผน แบบทดสอบย่อยระหว่างเรียน 4 ชุด แบบทดสอบวัดความพร้อมด้านสติปัญญา 1 ชุดและแบบวัดความพึงพอใจเป็นกระบวนการวิจัยกึ่งทดลอง ผลการศึกษาพบว่าแผนการจัดประสบการณ์เพื่อเตรียมความพร้อม ด้านสติปัญญา หน่วยการเรียนรู้ธรรมชาติรอบตัวเรื่อง ไม้ดอกไม้ประดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้แผนการจัดประสบการณ์เพื่อเตรียมความพร้อมด้านสติปัญญามีความพร้อมด้านสติปัญญาเพิ่มขึ้นจากก่อนได้รับการจัดประสบการณ์

สอดคล้องกับสาลี พรหมมี (2548) ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมด้านสติปัญญาด้านการสังเกตและเปรียบเทียบการจำแนก เพื่อเตรียมความพร้อมด้านสติปัญญาหน่วยการเรียนรู้ธรรมชาติรอบตัว เรื่องกล้วยขึ้นอนุบาลปีที่ 2 กลุ่มผลการศึกษาพบว่าแผนการจัดประสบการณ์เพื่อเตรียมความพร้อมด้านสติปัญญาหน่วยการเรียนรู้ธรรมชาติรอบตัว เรื่องกล้วยขึ้นอนุบาลปีที่ 2 พบว่านักเรียนมีความพร้อมทางสติปัญญาสูง ดังนั้นจากการวิจัยครั้งนี้ สรุปว่า การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้สื่อประสม สำหรับเด็กปฐมวัย ที่จัดขึ้นเป็นเครื่องมือหนึ่งที่มีประสิทธิภาพ เน้นเด็กปฐมวัยเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีและเต็มประสิทธิภาพ ทำให้เกิดพัฒนาการด้านสติปัญญาตรงตามจุดประสงค์และคุณลักษณะตามวัยที่กำหนดไว้ในหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2546

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: เบรน-เบส บั๊คส์.
- คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชาสื่อการสอนระดับปฐมวัย. (2547). **สื่อการสอนระดับปฐมวัยศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชุมเทียน ไม้เกตุ. (2548). **การพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์เพื่อเตรียมความพร้อมด้านสติปัญญาหน่วยการเรียนรู้ธรรมชาติรอบตัวเราเรื่องไม้ดอกไม้ประดับชั้นอนุบาลปีที่ 2**. รายงานการศึกษานิเทศก์ ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สาลี พรหมมี. (2548). **การพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์เพื่อเตรียม ความพร้อม ด้านสติปัญญาหน่วยการเรียนรู้ธรรมชาติรอบตัว เรื่องกล้วยขึ้นอนุบาลปีที่ 2**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการพัฒนาการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยการนำสื่อประสมมาใช้ เพื่อให้เด็กได้เกิดความสนใจ ตอบสนองต่อประสาทสัมผัสทุกส่วนอย่างต่อเนื่อง และกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด
2. ควรมีการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้ชุดสื่อประสม เพื่อใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาในหัวข้อเดียวกัน ช่วยกระตุ้นกลไกสำหรับการทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม เพราะสามารถกำหนดให้มีการคิดพิจารณาในการทดลองแก้ปัญหาได้ เป็นการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา
3. ควรมีการศึกษาค้นคว้าการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้สื่อประสม สำหรับเด็กปฐมวัยในด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา เพื่อเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องพร้อมกันครบทั้ง 4 ด้าน